

1984

George Orwell

Téma:	Dystopická vize totalitní společnosti
Motivy:	Měnění minulosti, beznaděj, totalita, technika
Děj:	<ul style="list-style-type: none"> Válka je mír Svoboda je otroctví Nevedomost je síla
Časoprostor:	Alternativní budoucnost 1984, Londýn
Datum dočtení:	Píše se rok 1984 a Londýn patří pod jednu ze tří jedinečných Oceánií, kde vládne diktatura Angsoc, jejíž vůdcem
Literární druh:	Epika
Literární žánr:	Sci-fi
Hlavní postavy:	Winston Smith, Velký Bratr, Julie, O'Brien
Vypravěč:	Er forma
Vyprávěcí způsob:	Přímé řeči
Typy promluv:	Hlavně dialogy
Kompozice:	Chronologický postup, Retrospektivní úryvek z knihy Goldsteina; Příběh je rozdělen na kapitoly po delších časových úsecích
Kontext Au. Tv.:	Vlastním jménem Eric Arthur Blair, narozen 1903 v Indii, zemřel v roce 1950 v Británii, psal hlavně o politice, nejvíce o totalitě, Farma Zvířat, poslední román George Orwella, vrcholné dílo společně s Farmou Zvířat
Lit. Kontext:	Společně s 451 stupňů Fahrenheita od Raye Bradburyho a Koncem Civilizace Aldouse Huxleyho se řadí mezi dystopické romány s vědeckofantastickými prvky 20. století. Dílo 1984 vzniklo po 2. světové válce jako reakce na totalitní režim v Sovětském Svazu, lehce navazující na Orwellův předchozí počin Farma Zvířat, obavy z budoucího vývoje

je Velký Bratr, jehož všichni milují. Teda téměř všichni. Winston o své lásce začíná mít pochyby. Začne si dokonce psát deník, což není ani v nejmenším přípustné. Winston si je také vědom, že jej dříve nebo později dostane Ideopolice.

Winstonova práce spočívá ve vcelku jednoduché věci - přepisování historie podle nynějších potřeb Strany. Pokud Strana vydala nové prohlášení, například o výrobě, které se neshoduje s předchozími předpoklady, je Winstonovou prací tuto skutečnost napravit. Ve společnosti panuje neustálé napětí. Všichni lidé jsou sledováni dnem i nocí pomocí telestěn či nastražených mikrofonů. Kdykoliv můžete být udáni svými sousedy, spolupracovníky i vlastními dětmi, které jsou vychovávány podle kodexu strany. Oceánie je neustále ve válce s Eursií a je spojencem Eastasie. Teda alespoň podle momentálních potřeb Strany, Winston ví, že se nepřítel Oceánie často mění, aniž by si toho kdokoliv všiml. Angličtina je každým dnem obírána o svá slova, která jsou nahrazována jednoduššími ekvivalenty a převáděna do nového jazyka nazvaného Neolekt (Newspeak).

Společnost je rozdělena na dvě hlavní skupiny, Proléty, tvořící kolem 80 % populace a členy Strany. Každý člen Strany je pracovníkem v jednom ze tří Ministerstev, Pravdy, Lásky, Hojnosti a Míru. Winston pracuje na Ministerstvu Pravdy zabývajícím se přepisováním minulosti. Zde Winston potká mladou dívku Julii, o které si myslí, že jej chce udat, a O'Briena, muže, se kterým při "Hate Week" navázal nějaký vnitřní kontakt, při kterém poznal, že je jako on nepřítel Strany.

Od Julie dostává Winston brzy nenápadně lísteček se slovy "Miluju tě", což jej oprávněně zaskočí. Ví, že láska i sexuální styk jsou Ideozločiny a že jej za to jen potká smrt, přesto se však chce za každou cenu s Julií setkat. Později se z nich stává milenecký pár. Častokrát si i několik dní nevymění ani slovo, neboť jsou všude nastraženy kamery a mikrofony, Winston však objeví ve starém obchodě útulný byt, kde se s Julií začnou scházet.

Jednoho dne dostává Winston zprávu od O'Briena, že se s ním má sejít u něj doma. Winston samozřejmě spolu s Julií přijdou. O'Brien jim sdělí, že Bratrstvo i Goldstein existují a řekne jim, co je jako členy může potkat. Také jim slíbí Goldsteinovu knihu, ve které se dozvídáme, že válka je vedena pouze jako záminka pro udržení strachu a napětí ve společnosti, a že porážka Strany je ještě hodně vzdálená budoucnost, která se v jejich životě nestane.

Když se jednou v bytě Winston s Julií vzbudili, čekala je nepříjemná návštěva. Byli obklíčeni Psychopolem (Thought Police). Mezi nimi byl i O'Brien, který jim sdělil, že jsou zatčeni. Na Ministerstvu Lásky je Winston oddělen od Julie a není si jist, zda se s ní ještě někdy setká. Ze začátku Winston téměř nedostává jídlo ani pití a je vyslýchán O'Brienem, který používá přístroj založený na elektrických šocích. O'Brien Winstona mučí pokaždé, když se jeho myšlení neshoduje s učením Stra-

ny. O'Brien na Winstona působí jako jeho vylepšená verze, která má všechny jeho myšlenky uspořádané v hlavě a kdo ví, na co Winston pokaždé myslí. Winston neví ani, jak dlouho na Ministerstvu Lásky pobývá. Po nějaké době mu O'Brien při výslechu ukáže jeho zubožené tělo, což jej doopravdy zlomí.
 nbsp; nbsp; nbsp; nbsp; nbsp; nbsp; nbsp; nbsp;Od té doby začne lépe přijímat učení Strany. Přesunou jej do lepší cely a dostává tři jídla za den. V jednom z jeho snu si však uvědomí, že miluje Julii a nenávidí Velkého Bratra. O'Brien o tom samozřejmě ví a vezme jej do místnosti 101, u které každý ví, co znamená. O'Brien Winstonovi sdělí, že jeho největší strach spočívá v kryších, takže mu nechá po těle nechá pár běhat. Winston se při té představě chce tohoto trestu jakkoliv zbavit. Najednou mu to dojde. Musí dostat někoho mezi něj a ty krysy. Chce, aby to udělali Julii místo něj. Toto byla jeho poslední lekce.
 nbsp; nbsp; nbsp; nbsp; nbsp; nbsp; nbsp; nbsp; Winston byl propuštěn na svobodu. Věděl, že jej jednou zastřelí zezadu do hlavy, když to bude nejméně čekat. Uvědomuje si, že byl nemocný. Byl bláznivý. Vymýšlel si věci, které se předtím nestaly. Každý den chodí do hospody na Vítězný Gin, sledovat televizi, číst noviny a řešit šachové úlohy. Jednou se těšil na zprávy z fronty v Africe. Nevěřil Oceánii, v televizi však oznámili, že Afrika byla ovládnutá Oceánií. Winston byl šťastný, když jeho mozkiem prolétala kulka. Miloval Velkého Bratra.